

Klima- og energiministerens orientering til Folketingets Energipolitiske Udvalg om væsentlige forhold vedrørende landets el- og gasforsyning

Juli 2009

I henhold til § 3 i lov om elforsyning og § 4 i lov om naturgasforsyning skal klima- og energiministeren orientere et af Folketinget nedsat udvalg om væsentlige forhold vedrørende landets el- og naturgasforsyning gennem udarbejdelse af en årlig redegørelse. Formålet med en årlig orientering er at systematisere og styrke informationen til Folketingets Energipolitiske Udvalg om væsentlige forhold i sektorernes udvikling i det forløbne år, samt om planlagte aktiviteter i det kommende år og på længere sigt.

I forhold til den Energipolitiske Redegørelse er fokus i denne orientering på en uddybning af de væsentligste konkrete forhold og tiltag i forbindelse med forberedelsen og udmøntningen af lovgivningen på el- og naturgasområdet. En orientering om udviklingen i effektiv udnyttelse af energien via energispareindsatsen på el- og gasområdet sker i den årlige Energispareredegørelse til Folketingets Energipolitiske Udvalg.

Orienteringen er for overblikkets skyld opdelt i seks hovedafsnit, der hver især dækker et hovedindsatsområde indenfor forberedelsen og udmøntningen af el- og naturgaslovgivningen. De seks områder er:

Hovedafsnit

- | | |
|--|---------|
| • Markedet for el og gas | Side 1 |
| • Infrastruktur og forsyningsikkerhed | Side 4 |
| • Elproduktion | Side 10 |
| • Informations- og kommunikationsaktiviteter | Side 13 |
| • Status for PSO ordningerne | Side 14 |
| • Øvrige forhold | Side 16 |

Markedet for el og gas

EU's tredje liberaliseringspakke

Kommissionens 3. liberaliseringspakke på el- og gasområdet blev fremlagt den 19. september 2007. Pakken har til formål at fremme konkurrencen på de europæiske el- og gasmarkeder. Forslagene ændrer i de eksisterende el- og gasdirektiver og -forordninger. Forslagenes hovedelementer består i et krav om ejermæssig adskillelse mellem transmissionsoperatør og produktions- og handelsinteresser, styrkelse af de nationale tilsynsmyndigheder, formalisering af samarbejdet mellem transmissionssystemoperatørerne samt øget transparens mht. markedsoplysninger vedrørende den grænseoverskridende transmission og handel. Endvidere indeholder pakken en forordning, der lægger op til etableringen af et fælles EU-tilsynsagentur, der skal have fokus på spørgsmål af grænseoverskridende karakter.

Der blev opnået politisk enighed om pakken i Energiministerrådet den 10. oktober 2008. Det vigtigste og politisk mest kontroversielle emne i forhandlingerne mellem medlemslandene har været spørgsmålet om ejermæssig adskillelse mellem transmissionssystemoperatøren og produktions- og

handelsinteresser. Kompromisset, der blev opnået, indebærer, at det under visse forudsætninger fortsat vil være muligt at udøve transmissions-, produktions- og handelsaktiviteter indenfor den samme koncern. Denne option, også kaldet ITO (Independent Transmission Operator), er underlagt en række krav, for eksempel tiltag for at sikre ITO'ens uafhængighed i driften og ved udbygning af transmissionssystemet. Desuden bliver ITO'en genstand for et forstærket tilsyn fra de nationale tilsynsmyndigheder.

Den 23. marts 2009 opnåede det tjekkiske formandskab og Kommissionen enighed med Parlamentets forhandlere om 3. liberaliseringspakke. I forhandlingerne med Parlamentet har spørgsmålet vedrørende ejermæssig adskillelse på elområdet været et af de vigtigste emner. Det lykkedes dog ikke Parlamentet at komme igennem med radikale ændringer på dette felt i forhold til det, der tidligere er aftalt i Energiministerrådet. Til gengæld kom Parlamentet igennem med regler, der styrker det fælles EU-tilsynsagentur, som skal sikre, at handlen med el og gas over grænserne fungerer, og regler, der giver de nationale tilsynsmyndigheder større opgaver og beføjelser. Samtidig sker der en generel styrkelse af forbrugernes rettigheder. Endelig bliver det et krav, at 80 pct. af de forbrugere, hvor det er samfundsøkonomisk rentabelt, i 2020 skal have intelligente elmålere installeret.

Parlamentet vedtog 3. liberaliseringspakke maj 2009. Derefter vedtog ministerrådet pakken ultimo juni 2009.

Lovforslag L 3 om regulering af forsyningspligtselskaber

Regeringen fremsatte den 9. oktober 2008 et lovforslag om sikring af forbrugerhensyn i el- og naturgasforsyningen. Lovforslaget blev vedtaget enstemmigt af Folketinget den 7. maj 2009.

Lov nr. 386 af 20. maj 2009 om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning (Sikring af forbrugerhensyn i el- og naturgasforsyningen) sikrer forbrugerne mod utilsigtede prisstigninger, fordi reglerne er blevet klarere. Desuden får virksomheder, der har en høj forrentning, beskåret deres indtægtsrammer. Det betyder, at forbrugerpriserne vil blive sat ned i de pågældende selskaber.

Samtidig sikrer den nye lov, at virksomhedernes har klarhed om deres vilkår i forbindelse med nyinvesteringer, f.eks. kabellægning af luftledningsnettet. Virksomhederne er sikret dækning af deres meromkostninger ved kabellægningen.

På baggrund af den nye lov vil Energistyrelsen snarest revidere indtægtsrammebekendtgørelsen for elnetvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder, bekendtgørelse nr. 1520 af 23. december 2004.

Analyse af tarifstrukturen

Et tværministerielt tariffudvalg afsluttede marts 2009 en analyse af, hvorvidt man gennem ændringer af tarifstrukturen kan skabe incitamenter til at reducere energiforbruget i el-, naturgas- og varmforsyningen. Analysen viser, at det er muligt at opnå energibesparelser ved at erstatte faste tariffer med fuld variabel tarifiering. Besparelseeffekten er dog meget usikker, og den overskygges af en række negative konsekvenser. Tarifomlægninger vil således samlet set ikke være et egnet redskab til at opnå energibesparelser.

Tarifomlægninger vil blandt andet medføre et betydeligt samfundsøkonomisk forvriddningstab,

fordi det bryder med princippet om omkostningsæghed, som hidtil har været gældende i pris- og leveringsbestemmelserne i elforsyningsloven og varmforsyningsloven. Tarifomlægninger vil desuden ændre byrdefordelingen mellem kunderne, således at den samlede årsregning typisk falder for husholdningerne, mens erhvervslivet vil opleve stigende regninger.

De negative konsekvenser er særligt vidtgående for fjernvarmeværkerne, hvor de faste tariffer i dag gennemsnitligt udgør 1/3 af den samlede fjernvarmepris. Visse fjernvarmeværkers eksistens vil endvidere kunne blive truet ved omlægning til fuld variabel tarifiering. Da en velfungerende fjernvarmesektor er et vigtigt grundlag for en fremadrettet grøn energipolitik, er det et afgørende problem ved en obligatorisk omlægning til fuld variabel tarifiering.

Intelligente elmålere

I overensstemmelse med den energipolitiske aftale af 21. februar 2008 fremlagde regeringen i efteråret 2008 et oplæg, hvori der redegjordes for ”intelligent elforbrug” og forudsætningerne for dets realisering og teknologiske stade. Det blev vurderet, at det ikke var begrundet at gennemføre en fuld udrulning af det intelligente elforbrug til også at omfatte husholdningsforbrugere, men for større forbrug og afgrænsede forbrugssegmenter kunne det være samfundsøkonomisk rentabelt. Der blev stillet forslag om initiativer og tiltag samt peget på fremtidsperspektiverne for det intelligente elforbrug. Oplægget blev ultimo 2008 drøftet i forligskredsen bag den energipolitiske aftale af 21. februar 2008.

I forligskredsen var der enighed om hovedkonklusionerne, og det blev besluttet at igangsætte 3 arbejdsgrupper, der skal undersøge og forbedre mulighederne for at udbrede det intelligente elforbrug. En arbejdsgruppe der vurderer mulighederne for at sænke grænsen for, hvem der skal time-måles og omfattes af intelligent kommunikation, herunder om der er særlige forbrugssegmenter, der er mere favorable end andre. En anden arbejdsgruppe der vurderer behovet for målerstandarder og kommer med forslag herom. En tredje der vurderer, om der er barrierer i markedet for, at el-handelselskaberne kan udvikle salgsprodukter, der understøtter det intelligente elforbrug. Arbejdsgrupperne afrapporterede ultimo juni 2009.

Den nuværende forsknings- og udviklingsaktivitet på området forsættes. Fokus vil blive lagt på udvikling og afprøvning af moderne kommunikationsudstyr til opsamling af information samt automatisk styring og optimering af enkelte enheder, herunder igangsætte demonstrationsprojekter, der også kan klarlægge omfanget af energibesparelser. Endvidere vil der blive fokuseret på projekter, som vil bidrage til at bestemme og udvikle potentialet for fleksibelt elforbrug i forskellige forbrugersegmenter og sikre elsystemets stabilitet og drift, herunder i særdeleshed indpasning af elbiler i systemet. Aktiviteterne skal ses i sammenhæng med de igangværende energibesparelsesinitiativer.

Effektivisering af håndteringen af måledata i elmarkedet

En arbejdsgruppe under Energistyrelsen har undersøgt mulighederne for at erstatte den nuværende metode til at håndtere måledata i elmarkedet med en metode, der fremmer og effektiviserer konkurrencen i elmarkedet. Arbejdsgruppen har haft repræsentanter fra Energitilsynet, Dansk Energi, Foreningen af Slutbrugere af Energi, Energinet.dk og Energistyrelsen.

Alle i arbejdsgruppen, bortset fra Dansk Energi, har fundet, at en datahub vil medvirke til at sikre en effektiv udveksling og adgang til afregningsmåledata samt forbedre administrationen af flytninger og leverandørskift. Det samme flertal i arbejdsgruppen konkluderer, at en datahub vil med-

virke til at forbedre og effektivisere konkurrencen i elmarkedet, ligesom det vil blive nemmere for nye elleverandører at komme ind på og være aktive i markedet.

En datahub vil i det hele taget i langt højere grad kunne stå mål med de udfordringer, markedet står over for i de kommende år, hvor dataflowet stiger markant, når registrering af timeværdier udbredes til også at omfatte mindre kunder (intelligent elforbrug). En datahub-model vil også være en nødvendig forudsætning for, at visionen om et fælles nordisk detailmarked kan realiseres. Arbejdsgruppen har derfor anbefalet, at der igangsættes et arbejde med henblik på at få etableret en datahub.

Klima- og energiministeren har - i overensstemmelse med arbejdsgruppens anbefalinger - overdraget Energinet.dk ansvaret for at etablere en datahub med inddragelse af relevante interessenter. Opgaven ligger i naturlig forlængelse af Energinet.dk's ansvarsområde. Dette forudsætter dog en lovændring, som klima- og energiministeren vil fremsætte i den kommende folketingsamling.

Undersøgelse af kapitalforholdene i elsektoren

Dansk Energi har i forbindelse med forberedelsen af Lov nr. 386 af 20. maj 2009 om ændring af lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning (Sikring af forbrugerhensyn i el- og naturgasforsyningen) givet udtryk for, at finanskrisen og den generelle økonomiske udvikling vil kunne betyde, at der kan være problemer med at finansiere de kommende års kabellægning.

Eftersom netselskaberne varetager betydningsfulde samfundsfunktioner, er det derfor vigtigt, at aktørerne er i stand til at løfte opgaverne. Klima- og energiministeren har fundet det nødvendigt at kende udviklingen i kapitalforholdene siden 2004, hvor virksomhederne fik frigivet den tidligere bundne kapital. Ministeren har derfor bedt Energistyrelsen om at gennemføre en analyse af kapitalforholdene i branchen.

Analysen er under forberedelse og vil blive igangsat snarest.

Gasproduktion, -forbrug og -eksport i Danmark i 2008

Den danske naturgasproduktion var i 2008 på 8,9 mia. Nm³ eksklusiv forbrug offshore, og dermed 10 % større end naturgasproduktionen i 2007. Eksporten af naturgas steg i 2008 med 22,1 % som følge af stor eksport til Tyskland. Det indenlandske naturgasforbrug steg i 2008 med 1 % til 4,3 mia. Nm³. Det samlede gassalg fra felterne i Nordsøen steg fra 2007 til 2008 med 11 %, som følge af den øgede gaseksport.

Elproduktion, -import og -eksport i Danmark i 2008

Der blev i 2008 netto produceret 34.736 GWh i Danmark, hvilket er 7,1 % mindre end i 2007. Nettoimporten af el i 2008 var på 1454 GWh mod en nettoeksport af el i 2007 på 950 GWh. Årsagen til den reducerede danske elproduktion og øget import af el i 2008, er primært større produktion af el på de svenske og norske vandkraftværker på grund af betydelig tilførsel af vand til vandkraftmagasinerne.

Infrastruktur og forsyningsikkerhed

Strategi for langsigtet forsyningsikkerhed og uafhængighed af fossile brændsler

I henhold til regeringsgrundlaget vil der blive udarbejdet forslag til strategi for en langsigtet forsyningsikkerhed på energiområdet inden udgangen af 2009.

Den langsigtede strategi for forsyningssikkerheden skal bidrage til opfyldelse af de langsigtede globale klimamålsætninger. Strategien vil omhandle de forskellige aspekter af forsyningssikkerhed på energiområdet og definere et niveau for sikkerhed for, at der vil være tilstrækkelig energi til rådighed til at dække behovet for energitjenester i det danske samfund.

Første fase bliver udarbejdelsen af en redegørelse for og analyse af problemstillinger vedrørende forsyningssikkerhed, indeholdende bl.a. et katalog over både nye og allerede iværksatte initiativer i perioden frem mod 2020. Forsyningssikkerhedsstrategiens anden fase vil være udarbejdelse af en handlingsplan, som regeringen forventer at fremlægge for Folketingets Enerkipolitiske Udvalg ultimo 2010/primo 2011.

Arbejdet med handlingsplanen for forsyningssikkerhed vil blive koordineret med udarbejdelsen af en national VE-handlingsplan, oplægget til og forhandlingerne om en ny energiaftale for perioden efter 2011 og Klimakommissionens rapport.

Prisområder i Norden

Der forekommer lejlighedsvis flaskehalse i eltransmissionssystemet i Norden. Flaskehalsene medfører, at der ikke er ledig kapacitet i nettet til overførsel af den ønskede el, hvorfor der kan opstå forskellige elpriser på spotmarkedet for de syv prisområder, Norden er opdelt i. Sverige og Finland er hver et prisområde, mens Danmark er opdelt i to prisområder (ét øst og ét vest for Storebælt) og Norge i 3. Flaskehalsene håndteres i dag nationalt, og alle nordiske lande reducerer lejlighedsvis overføringskapaciteten administrativt ved landegrænserne, hvilket påvirker prisdannelsen og markedets effektivitet. Løsning af flaskehalsproblemerne anses således for at være et af de væsentligste aspekter vedrørende yderligere harmonisering af det nordiske elmarked.

På mødet i Nordisk Ministerråd i Umeå den 29–30. september 2008 enedes de nordiske energiministre da også om, at de nationale systemansvarlige virksomheders netplanlægning skal forstærkes. De systemansvarlige virksomheder blev desuden bedt om med sigte på 2010 at påbegynde en proces om opdeling af det nordiske børsområde i yderligere bud- eller prisområder. Det vil i praksis sige, at Sverige og Finland opdeles i to eller flere områder, ligesom der kan blive tale om prisområder, der går på tværs af landegrænser.

Negative elpriser

Fra 1. oktober 2009 indfører den nordiske elbørs Nord Pool Spot muligheden for negative elpriser.

De negative elpriser vil optræde de relativt få timer om året, hvor elproduktionen overstiger efterspørgslen. Muligheden for negative elpriser vil forbedre markedets funktion og give en mere omkostningseffektiv tilpasning til større mængder af vindenergi.

I dag tillader Nordpool ikke priser under 0 kr. For visse værker kan det betale sig at fortsætte med at producere til en pris på 0 kr., selvom det samfundsøkonomisk er mere hensigtsmæssigt at stoppe produktionen. Den overskydende produktion kan til tider være af et omfang, der udfordrer forsyningssikkerheden. Med stigende andel af vindkraft kan der være behov for at gennemføre tiltag for at begrænse perioderne med kritisk eloverløb.

I Tyskland er der allerede mulighed for negative priser. Det fremskynder behovet for at gøre det samme på det nordiske elmarked. Alternativt kan der opstå u hensigtsmæssige spekulationsmulig-

heder ved handel med strøm over grænsen. Det kan potentielt føre til en forøgelse af problemet med kritisk eloverløb i Danmark.

Vindmølleejere kan undgå at afsætte strøm til en negativ pris ved at indgå langsigtede kontrakter med kommercielle aktører om afsætning af produktionen til fast pris, eller ved at installere afbrydere, der afbryder produktionen i perioder med negative priser.

Nye retningslinjer for udbygning og kabellægning af eltransmissionsnettet.

I november 2008 tilsluttede partierne bag energiaftalen fra februar 2008 sig nye retningslinjer for eltransmissionsnettet. Retningslinjerne er et resultat af et analysearbejde forestået af elinfrastrukturudvalget.

1. Tre 400 kV-luftledninger i Jylland forstærkes.
2. Alle andre nye eltransmissionsforbindelser etableres som kabler i jorden – uanset spændingsniveau.
3. Det eksisterende 132 og 150 kV-net kabellægges i henhold til en sammenhængende plan.
4. Der sker en 'forskønnelse' på udvalgte strækninger i 400 kV-nettet.

Energinet.dk påbegyndte på baggrund heraf arbejdet med en kabelhandlingsplan og en forskønnelsesplan, som begge blev offentliggjort den 27. april 2009.

Status for konkrete transmissionsprojekter

Storebæltsforbindelsen blev godkendt efter lov om Energinet.dk af Transport- og Energiministeriet den 2. april 2007 med henblik på idriftsættelse i 2010. Arbejdet skrider planmæssigt frem, og idriftsættelse påregnes ultimo 2010.

Energinet.dk indgik i 2007 en principaftale med norske Stattnet om udbygning af elforbindelsen mellem Jylland og Norge med en fjerde forbindelse. En konkret ansøgning om tilladelse til at etablere den er indsendt til Klima- og Energiministeriet september 2008. Forbindelsen ventes tidligst at kunne tages i drift i 2015. Projektet skal ses i sammenhæng med udvidelsen af transmissionsforbindelsen mellem Jylland og Tyskland.

Nettilslutning af havmølleparker

Energinet.dk arbejder på tilslutning af den kommende havvindmøllepark Horns Rev 2. Tidsplanen er overholdt, og anlægget idriftsat den 1. maj 2009. Vedrørende Rødsand 2 er der indgået kontrakt om de store komponenter – søkabel og transformerplatform.

Den 25. august 2008 besluttede partierne bag energiaftalen fra februar 2008 at udbyde 400 MW havmøller ved Anholt i Kattegat. Energinet.dk har i oktober 2008 fået pålæg fra klima- og energiministeren om at tilslutte parken. Energinet.dk har undersøgt forskellige tekniske løsninger. Meget peger på, at det bliver et 220 kV-kabel. Energistyrelsen og Energinet.dk har desuden i sidste halvdel af 2008 og første kvartal af 2009 arbejdet tæt sammen om udbudsmaterialet. Det fremgår af den politiske aftale, at møllerne skal sættes i drift i 2012.

Biogas ind i gasnettet

I medhør af aftale om Grøn Vækst af 16. juni 2009 mellem regeringen og Dansk Folkeparti er det besluttet, at der skal etableres en tilskudsordning, således at der opnås tilskudsmæssig ligestilling

mellem biogas, der anvendes til kraftvarme, og biogas, der leveres til gasnettet. Det mest omkostningseffektive er, at bruge biogassen direkte til kraftvarme, hvor dette er muligt. Når der ikke er mulighed for afsætning til kraftvarme, skal gasnettet tages i brug til biogas. Energistyrelsen samarbejder med Energinet.dk og gasselskaberne med henblik på at afklare de faglige spørgsmål i denne forbindelse. Afklaringen skal blandt andet belyse, om biogassen skal tilpasses den gaskvalitet, der i dag dominerer i gasforsyningen (dvs. den danske naturgas), hvilket kræver ”opgradering” af biogassen, eller om dele af nettet skal omstilles svarende til biogassens sammensætning, hvorefter back-up forsyningen med naturgas tilpasses ved ”nedgradering.

Skanded-projektet

Det statsejede norske selskab Gassco, som driver den norske offshore gasinfrastruktur, har i samarbejde med en række energiselskaber og lokale myndigheder udarbejdet et projekt for etablering af en offshore gasledning fra gasprocesanlægget Kårstø ved Haugesund til industriområdet Grenland på den norske østkyst, og derfra videre til Sverige og Danmark via Kattegat. Det var forudsat, at gassen fra ilandføringen i Nordjylland skulle føres videre til Energinet.dk’s naturgaslager ved Lille Torup, ved at Energinet.dk etablerer en ny transmissionsledning.

Energinet.dk har deltaget i projektet med en ejerandel på 10 %. Selskabets engagement er begrundet i ønsket om at styrke forsyningssikkerheden på længere sigt i takt med det forventede fald i den danske egenproduktion og skabelsen af et velfungerende konkurrencemarked for naturgas.

Herudover ville Skanded-projektet kunne danne grundlag for polsk import af norsk gas via Baltic Pipe, som var planlagt anlagt fra Avedøre-værket via Østersøen til Polen. Skanded-projektet ville således indebære en spredning i energiforsyningen og etablering af en ny transportrute for naturgas til EU.

I april måned 2009 meddelte operatøren af den norske gasinfrastruktur, Gassco, imidlertid, at partnerskabet bag Skanded-projektet har besluttet at indstille projektet på grund af den kommercielle risiko og usikkerheden om efterspørgsel efter gas. Hermed er også grundlaget for etablering af Baltic Pipe bortfaldet, og projektet er derfor indstillet. De relaterede udvidelser af det danske gastransmissionssystem for at sikre transportkapacitet til dansk import og transit af norsk gas til Sverige og Polen er ligeledes indstillet.

Energinet.dk arbejder nu på blandt andet at udvide kapaciteten mod Tyskland, og samarbejder fortsat med den svenske og norske systemansvarlige virksomhed med henblik på, at sikre forsyningssikkerheden på lang sigt.

Energinet.dk’s Open Season

Energinet.dk igangsatte i januar 2009 en såkaldt Open Season procedure med henblik på at få fastlagt de kommercielle gasselskabers behov og ønsker for transport af naturgas gennem det danske system. Formålet er at opnå bindende aftaler med selskaber for transport af gas gennem transmissionsnettet med henblik på kontraktuelt at sikre en tilstrækkelig kapacitetsudnyttelse i forbindelse med Energinet.dk’s investeringer i ny infrastruktur, herunder for adgang til gas fra enten Tyskland eller Norge.

Første fase af Open Season, som omfatter uforpligtende bud, blev afsluttet den 30. april 2009, hvor Energinet.dk modtog 7 bud på transportkapacitet. Baseret på de første uforpligtende bud på 10 år lange transportkontrakter har markedsaktørerne sendt et klart ønske om en udvidelse af gasin-

frastrukturen mod Tyskland. Investeringsomfanget ligger mellem 0,5 mia. kr. og 1,8 mia. kr., og vil kunne fastlægges mere præcist, når resultatet af 2. fase af Open Season foreligger.

I juli/august 2009 vil budgiverne blive informeret om resultatet af første fase med henblik på iværksættelse af Open Season's 2. fase. Fase 2 forventes afsluttet i 2. halvdel af 2009 med modtagelse af bindende bud i september 2009. Kontrakter forventes indgået inden udgangen af året, og vil danne grundlag for Energinet.dk's endelige investeringsbeslutning.

Energistyrelsens produktionsprognose for gasproduktionen i Nordsøen tilsiger, at der kan være tilstrækkelige gasmængder frem til 2015-16, såfremt det samlede danske og svenske gasmarked ikke stiger og at eksporten til Tyskland og Holland helt bortfalder. Markedsaktører har imidlertid givet udtryk for et ønske om mulighed for leverancer fra Tyskland allerede fra omkring 2012/13.

En forstærkning af forbindelsen fra Tyskland kræver investeringer i en ny kompressorstation ved den dansk/tyske grænse (Ellund) samt dublering af ledningen fra Ellund til Egtved. Hertil kommer, at muligheden for import af tilstrækkelige gasmængder kræver forstærkning af DEUDAN-ledningen i Nordtyskland. DEUDAN-ledningen ejes af det hollandske selskab Gasunie, det tyske selskab E.ON. og DONG Energy. Det forventes, at udbygningen i Nordtyskland i perioden 2012-15 vil afhænge af Gasunie's igangværende Open Season proces.

Da markedsaktørerne overvejende efterspørger kapacitet i Ellund fra 2012/2013, har Energinet.dk valgt at igangsætte VVM for en forstærkning af forbindelsen fra Ellund til Egtved.

Gaskonflikten mellem Ukraine og Rusland

Den 7. januar 2009 blev leverancerne af gas fra Rusland til Europa via Ukraine afbrudt. Striden mellem Ukraine og Rusland vedrørte uenighed om pris og leveringsvilkår samt uenighed om størrelsen af Ukraines gæld til Rusland for tidligere gasleverancer, og hvornår betaling herfor skal ske. Omkring 80 % af den russiske eksport af gas til EU sker via Ukraine, hvorfor afbrydelsen af gasforsyningen havde alvorlige følger for gasforsyningen i især østeuropæiske lande. De mest berørte lande var Bulgarien, Slovakiet, Polen og Ungarn på grund af stor afhængighed af russisk gas og utilstrækkelig fysisk mulighed for at få tilført gas fra Vesteuropa.

Omkring 60 % af EU's gasforbrug dækkes ved import, hvoraf godt 40 % kommer fra Rusland. Ukraine er det største transitland for russisk gas til Europa, idet mere end 100 mia. m³ naturgas årligt transporteres via Ukraine. Afbrydelsen af forsyningerne fra Ukraine viste, at Europa er sårbar over for svigt i forsyningerne fra Rusland.

Etableringen af Nordstream i Østersøen omfatter anlæg af en 1200 km. lang gasledning i to parallelle rør på bunden af Østersøen fra Vyborg i Rusland til Greifswald i Tyskland. Ledningerne forventes taget i brug i henholdsvis 2011 og 2012 med en samlet kapacitet på ca. 55 mia. m³ gas årligt. Dette svarer til ca. 11 % af EU's forbrug af gas i 2011, hvorfor Nordstream vil mindske EU's afhængighed af gastransport via Ukraine.

Europa forventes i årene fremover at få en større og større afhængig af gasleverancer fra Rusland. Dette skyldes et forventet fald i EU's egenproduktion samtidig med, at gasforbruget forventes at stige med 20-25 % i perioden 2005 til 2030. Norges eksport af gas til Europa har været stigende, men forventes ikke at kunne dække EU's øgede importbehov.

Europa-Kommissionens 2. Strategiske Redegørelse (SER-2)

Europa-Kommissionen offentliggjorde i november 2008 den 2. strategiske energiredgørelse. Den 1. strategiske energiredgørelse sigtede mod en ændring af Europas energiforsyning ved vedtagelsen af klima- og energipakken. Den 2. strategiske energiredgørelse følger op på den 1. strategiske energiredgørelse ved især at fokusere på energisikkerhed. På kort og mellemlangt sigt er EU fortsat sårbar over for afbrydelser i energiforsyningen på grund af en fortsat stor afhængig af import af fossile brændsler. De centrale elementer i redgørelsen er

- Energiinfrastruktur og diversificering af energiforsyningen
- Eksterne energirelationer
- Forbedrede olie- og gaslagre samt mekanismer til krisehåndtering
- Energieffektivitet
- Bedre udnyttelse af EU's egne energiressourcer

I forbindelse med diversificering af energiforsyningen lægger Kommissionen vægt på etablering af nye gasforsyningsruter og lancering af en LNG handlingsplan i 2009, udbygning af gaslagerkapacitet samt integrering af Baltikum og Polen i det europæiske el- og gasmarked.

På Kommissionens initiativ er der i foråret 2009 udarbejdet en Baltic Interconnection Plan for integration af el- og gasmarkederne i regionen. I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i juni 2009 underskrev regeringerne en hensigtserklæring (Memorandum of Understanding), hvori landene bekræfter behovet for udvikling af både el- og gasinfrastrukturen med henblik på integration af energimarkederne.

Med henblik på at styrke gasforsyningssikkerheden i Europa og en højere grad af solidaritet mellem medlemslandene vil Kommissionen i juli 2009 fremsætte forslag til revision af det gældende gasforsyningssikkerhedsdirektiv eller alternativt fremsætte forslag til en forordning for gasforsyningssikkerhed.

EU's økonomiske genopretningsplan

Det Europæiske Råd godkendte i marts 2009 en europæisk økonomisk genopretningsplan. Der er afsat 3,98 mia. euro til en række energiprojekter. Heraf vil 2,37 mia. euro gå til el- og gasinfrastrukturprojekter, 565 mio. euro til offshore vindenergi projekter og 1,05 mia. euro til CCS-projekter.

På listen optræder tre projekter med dansk interesse. Det drejer sig om Skanled (150 mio. EUR), Kriegers Flak (150 mio. EUR) og North Sea Grid (165 mio. EUR). Selvom Skanled-projektet er indstillet, er Europa-Kommissionen positivt indstillet overfor, at Energinet.dk vil kunne ansøge om støtte til forstærkning af transmissionsnettet fra den dansk-tyske grænse.

Beredskab på energiområdet.

Energiområdet er en central del af samfundets kritiske infrastruktur. Der er derfor et beredskab for håndtering af krisesituationer. Beredskabsarbejdet er koncentreret om el-, naturgas- og olie-sektorerne.

Elsektorens beredskab blev i 2007-08 undersøgt af Rigsrevisionen, som i oktober 2008 offentliggjorde en beretning om elberedskabet i Danmark og Norden. Rigsrevisionen vurderer, at det samlede elberedskab generelt er tilfredsstillende. Der er dog mulighed for forbedringer inden for det

lokale, det nationale og det nordiske elberedskab:

- Det lokale elberedskab - om elforbrugernes egen sikring over for strømafbrydelser.
- Det nationale elberedskab - om sektormyndighedens regulering, administration og tilsyn.
- Det nordiske samarbejde om elberedskab - om det nordiske samarbejde. Denne undersøgelse er foretaget sammen med den norske og den finske rigsrevision.

Klima- og energiministeren afgav den 17. december 2008 svar på Rigsrevisionens beretning:

- *Det lokale elberedskab.* Energistyrelsen vil udarbejde en vejledning om valg og vedligeholdelse af nødstrømsanlæg.
- *Det nationale elberedskab.* Rigsrevisionens anbefalinger om Energistyrelsens tilsyn med Energinet.dk vil indgå i tilsynsarbejdet i 2009. Energinet.dk vil blive anmodet om at undersøge mulighederne for at inddrage relevante omkostningsforhold i tilsynet med virksomhedernes beredskab. Energinet.dk har meddelt, at de vil medvirke til at udvikle en opgørelsesmetode. Ministeren har efterfølgende fået oplyst, at det næppe praktisk og omkostningsmæssigt er muligt at søge at adskille foranstaltninger, der foretages med henblik på den daglige drift, forsyningssikkerhed og beredskab, således at udbyttet af udarbejdelsen af en sådan opgørelse ikke vil stå i et rimeligt forhold til omkostningerne forbundet hermed. Ministeren vil på den baggrund anmode sine embedsmænd om at drøfte spørgsmålet nærmere med Rigsrevisionen.
- *Det nordiske samarbejde om elberedskab.* Ministeren er enig i behovet for at styrke det nordiske beredskabssamarbejde, især om reparationsberedskab og beredskabsplanlægning, og vil rejse problemstillingen i Nordisk Råd og arbejde med den i Nordisk Beredskabsforum (NordBER). Ministeren vil endvidere overveje mulighederne for en tydeligere forankring af det nordiske beredskabssamarbejde hos de involverede danske parter.

EU-direktiv om beskyttelse af europæisk kritisk infrastruktur

Det Europæiske Råd vedtog i december 2008 et direktiv om identifikation og udpegning af Europæisk Kritisk Infrastruktur og om behovet for at øge dets beskyttelse. Direktivet er et element i EU's EPCIP-program (European Programme for Critical Infrastructure Protection). Direktivet omfatter i første omgang alene transport- og energiområderne og kan senere udvides til andre kritiske sektorer. Inden for energiområdet omfatter direktivet bl.a. el- og naturgassektorerne.

Direktivet definerer begrebet europæisk kritisk infrastruktur som infrastruktur, hvis nedbrud vil påvirke to eller flere medlemsstater væsentligt. Direktivet fastsætter en procedure for udpegning af europæisk kritisk infrastruktur og fastsætter minimumskrav til denne infrastruktur i form af en Operator Security Plan og en Security Liaison Officer. Direktivet omfatter alle slags hændelser, dog med fokus på terrorisme.

Beskyttelse af kritisk infrastruktur indgår i Danmark som en integreret del af beredskabsarbejdet. EPCIP-direktivet planlægges implementeret som en del heraf.

Elproduktion

Klima- og energipakken.

EU's klima- og energipakke, som blev vedtaget i december 2008, vil blive en af de væsentligste rammebetingelser for elproduktionen i Danmark de kommende år. Ud over kvotedirektivet, hvor den væsentligste ændring for elproduktionen er en centralisering af kvotetildelingen og en meget væsentlig indskrænkning af gratiskvotetildelingen, vil det især være VE-direktivet, der vil få be-

tydning for den fremtidige elproduktion.

Direktivet for fremme af vedvarende energikilder fastlægger et samlet EU-mål på 20 % vedvarende energi i 2020, målt som en andel af det endelige energiforbrug plus tabet i transmissions- og distributionsnettet. Danmark er forpligtet til at øge sin VE-andel fra 17 % (2005 - tal) til 30 % i 2020. Der er endvidere beskrevet en udbygningstakt med vejledende målepunkter for udbygningen frem til 2020, den såkaldte sti. Endvidere er vedtaget et underliggende 10 % VE-mål for transportsektoren, der forventes opnået ved hjælp af introduktion af elbiler, anvendelse af eltog og iblanding af biobrændsler i diesel - og benzin. Udover transportmålet er der ikke stillet yderligere krav til, hvor stor andel VE der skal være i de enkelte sektorer, det vil sige elsektoren, opvarmingssektoren og transportsektoren, men det er givet, at VE-andelen af el-produktionen skal væsentligt højere op end den nuværende.

Målene skal opfyldes ved brug af nationale virkemidler, evt. kombineret med samarbejde med andre lande om fælles målopfyldelse og/eller koordineret anvendelse af virkemidler. Medlemslandene skal inden d. 30. juni 2010 indsende en national VE-handlingsplan til Kommissionen, og herefter skal der hvert andet år indsendes statusrapporter for VE-udbygningen. Handlingsplanen skal bl.a. redegøre for, på hvilken måde VE-udbygningen forventes at foregå, samt hvilke virkemidler, der planlægges anvendt.

Tilskud til elproduktion

Med energiaftalen fra februar 2008 blev det aftalt at forbedre økonomien for vedvarende energi bl.a. ved et forbedret pristillæg for elproduktion på nye vindmøller, forbedret elafregningspris for alle biogasanlæg samt øget pristillæg til centrale kraftværkers biomasseanvendelse ud over biomasseaftalen. Ændringerne er i foråret 2009 blevet godkendt af EU-Kommissionen og trådte i kraft den 1. juni 2009.

Udbygning med havvindmøller

Som led i den energipolitiske aftale af 29. marts 2004 indgik regeringen aftale om opførelse af to nye havvindmølleparker på hver 200 MW ved henholdsvis Horns Rev (Horn Rev II) og Rødsand (Rødsand II). Horns Rev II ventes i drift i 2009 som planlagt. Den første mølle blev nettilsluttet i april 2009. Rødsand II blev genudbudt i 2008, og E.ON Sverige AB fik maj 2008 koncession til at bygge Rødsand II. Rødsand II kan bygges efter den oprindelige tidsplan for projektet og forventes idriftsat i 2010.

Som led i den energipolitiske aftale af 21. februar 2008 indgik regeringen aftale om opførelse af yderligere 400 MW havvind. I august 2008 blev det besluttet, at de 400 MW skulle udbygges ved Djursland-Anholt. Energistyrelsen har justeret den kendte udbudsform til dette projekt. Den nye udbudsform søger på baggrund af de indhøstede erfaringer at mindske byderens forretningsmæssige risiko yderligere og dermed opnå lavere priser for elforbrugerne. Energinet.dk udarbejder VVM redegørelsen for et muligt projekt på området. Udbuddet afsluttes i foråret 2010, hvor der findes en vinder af koncessionen.

Statslige arealer og forsøgsmøller på land

Screeningen af statsligt ejede arealer med henblik på at finde nye egnede arealer til opstilling af vindmøller har ført til, at der p.t. er 4 arealer, som vil kunne indgå i kommunernes planlægning for opstilling af vindmøller med en højde op til 150 meter, med henblik på efterfølgende at blive udbudt til opstilling af vindmøller på arealet. Det drejer sig om et areal på ca. 32 ha. i Østerild Klit-

plantage i Thisted Kommune, et areal på ca. 175 ha. ved Statsfængslet ved Sdr. Omme i Billund Kommune, et areal på ca. 25 ha. ved Pension Lyng i Herning Kommune og et areal på ca. 55 ha. ved Statsfængslet Renbæk i Tønder Kommune. Der iværksættes en udbudsprocedure for disse arealer. Udbuddet vedrører retten til opstilling af vindmøller på arealet, og arealerne planlægges udbudt til opstilling af almindelige produktionsmøller.

På baggrund af regeringsgrundlaget har regeringen i februar 2009 nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe med Miljøministeriet som formand, hvis opgave er at screene statslige arealer med henblik på at bidrage yderligere til opsætning af kommercielle vindmøller, at bidrage til kommunernes planlægning af mindst 350 MW i forbindelse med skrotningsordningen samt at bidrage til at etablere forsøgsområder for prototyper af nye møller og 0-serie møller op til 250 meters højde.

Med hensyn til screening af statslige arealer til opstilling af forsøgsmøller har der bl.a. været afholdt et møde med industrien med henblik på at vurdere industriens behov og få identificeret særlige krav til forsøgsmøller, herunder vindressourcer. Screeningsprocessen skal resultere i angivelse af konkrete forslag, som skal indgå i regeringens beslutningsgrundlag for udbygning af vindmøller på statslige arealer.

Status for kommunernes planlægning for vindmøller under skrotningsordningen, samt for 75 MW i hvert af årene 2010 og 2011

Miljøministeriet har anmodet kommunerne om hver anden måned i 2008 om at opdatere de oplysninger om de 51 udvalgte områder, som indgår i statusopgørelsen. Opgørelserne er blevet oversendt til Folketingets Miljøpolitiske Udvalg og Folketingets Enerkipolitiske Udvalg, og forligspartierne er blevet inviteret til et orienterende møde med miljøministeren i forbindelse med oversendelsen.

Statusopgørelsen viser, at kommunernes målsætning om planlægningen af 350 MW ved udgangen af 2008 ikke er opfyldt, og miljøministeren har derfor holdt møde med forligskredsen og efterfølgende et møde med KL for at drøfte muligheden for at fremme planlægningen yderligere.

Miljøministeriet har som en del af aftalen med KL etableret et Vindmøllesekretariat, som i en to års periode har til opgave at give kommunerne teknisk og planlægningsmæssig bistand.

Med hensyn til planlægning (reservation af arealer) for 75 MW i hvert af årene 2010 og 2011 er kommunerne godt i gang med at planlægge for vindmøller i de kommende kommuneplaner. KL har oplyst, at kommunerne forventer, at der vil blive vedtaget kommuneplaner med reservation af arealer for opstilling af vindmøller på op imod 900 MW. Såfremt denne opstilling bliver gennemført inden 2011 vil det være betydeligt mere end påkrævet.

F.eks. har Lemvig kommune allerede vedtaget en temaplan for vindmøller, som forøger det samlede MW i kommunen med ca. 85 MW. Ligeledes er Ringkøbing-Skjern kommune i gang med en temaplan for vindmøller. I planen ligger der p.t. en forøgelse af vindmøllekapaciteten i kommunen med ca. 360 MW.

Bølgekraft

I 2008 er der sket en opskalering af danske bølgekraft anlæg, idet fire nye bølgekraftanlæg fik tiladelse til at udlægge og teste deres teknologier i de danske farvande. I alt testes fem forskellige danske teknologier på seks forskellige demonstrationsprojekter, det ene som kombination af bøl-

ge- og vindkraft. Anlæggene ligger ved Hastholm, Venø bugt og Nissum bredning i Nordjylland, samt ved Vindeby på Lolland.

Hidtil har produktion af elektricitet til nettet været minimal, men to af anlæggene har nu søgt elproduktionstilladelse med henblik på en egentlig produktion til nettet fra medio 2009.

Affald

Med Lov nr. 505 af 17. juni 2008 om ændring af lov om elforsyning (Øget udbredelse af vedvarende energi m.v.) blev det besluttet, at hvile-i-sig-selv reguleringen ophæves for kraftværker, som afbrænder affald. Pt. foregår der i DONGs regi forsøg med medforbrænding på Esbjergværkets blok 3. DONG A/S har indgivet ansøgning om godkendelse af affaldsgrundlaget på i alt 5 værker til Energistyrelsen. Der foreligger i skrivende stund ikke en afgørelse i sagen, men der er tale om betydelige mængder affald.

Der er endvidere iværksat et tværministerielt arbejde om den fremtidige organisering af affaldssektoren med det formål at skabe en mere effektiv sektor, som samtidig sikrer en hensigtsmæssig kapacitetstilpasning, herunder hensigtsmæssige placeringer af ny forbrændingskapacitet, samt håndtering af eventuelle import/eksport relaterede problemstillinger. I arbejdet vil også indgå en vurdering af, hvordan affald allokeres til affaldsforbrændingsanlæg og medforbrænding på bl.a. kraftværker. Ligeledes skal det forventede bidrag til opfyldelse af klima/energipolitiske mål opgøres.

Kraftværker og biomasse.

Forbruget af halm og træ til elproduktion har i perioden 2004-2007 ligget nogenlunde stabilt på 16-17 Petajoule (PJ). Med den nye biomassefyrede kraftvarmehenhed på Fynsværket, som går i drift i år, forventes dette at stige lidt, således at der er etableret en samlet kapacitet på de i biomasseaftalen forudsatte 19,5 PJ i årlig biomasseanvendelse. Til sammenligning lå biomasseforbruget til el i 1990 på 1 PJ.

Som opfølgning på den politiske aftale af 21. februar 2008 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Ny Alliance, blev der i juni 2008 vedtaget Lov nr. 504 af 17. juni 2008 om ændring af lov om elforsyning (øget biomasseanvendelse og frit brændselsvalg på centrale værker). Ifølge loven kan klima- og energiministeren stille vilkår om yderligere biomasseanvendelse ved tilladelse af kulfyring på Avedøreværkets blok 2 samt Skærbækværket.

Dette er i februar 2009 efterfulgt af Energistyrelsens tilladelse til, at Avedøreværkets blok 2 fyrer med kul. Som vilkår fastsættes, at DONG Energy's biomasseanvendelse øges til mindst 22,7 PJ om året. Det svarer til, at der på DONG Energy's værker i alt skal anvendes 500.000 tons biomasse ud over den mængde, der følger af kapacitetskravet i biomasseaftalen fra 1993. Der refterer dog fortsat behandling af projektet efter planloven. DONG Energy har ikke ansøgt om tilladelse til at anvende kul på Skærbækværket.

Ud over DONG Energy's biomasseanvendelse er der biomasseanvendelse på Vattenfalls anlæg og et antal mindre kraftvarmewærker.

Informations- og kommunikationsaktiviteter

Ny forbedret elpristavle

En arbejdsgruppe bestående af Forbrugerstyrelsen, Energitilsynets sekretariat, Energinet.dk og Energistyrelsen analyserede i 2008 elmarkedet med henblik på at komme med forslag til forbedring af konkurrencen. Arbejdsgruppen anbefalede blandt andet en forbedring af Elpristavlen, der sikrer forbrugerne adgang til prisoplysninger og viden om diverse elprodukter.

Som opfølgning på arbejdsgruppens anbefaling iværksatte Dansk Energi i efteråret 2008 et arbejde med forbedring af Elpristavlen. En bredt sammensat følgegruppe sikrede kvaliteten og bredden i arbejdet. Den nye version af Elpristavlen er blevet testet for brugervenlighed, og der er indbygget en løbende kvalitetssikring af oplysningerne, ligesom det er sikret, at alle relevante oplysninger fremgår på en overskuelig måde. Den nye Elpristavle (www.elpristavlen.dk) gik i drift april 2009.

Information om frit elleverandørvalg

Foranlediget af lanceringen af den nye Elpristavle planlægges en informationskampagne om frit elleverandørvalg. Energinet.dk vil i dialog med Energistyrelsen, Forbrugerstyrelsen, brancheferien Dansk Energi udforme og gennemføre informationskampagnen. Informationskampagnen forventes igangsat efteråret 2009 og skal efter planen køre ind i foråret 2010.

Klima- og energiguide

Klima- og Energiministeriet lancerede maj 2009 en internetbaseret klima- og energiguide med internetadressen www.klimaogenergiguide.dk. Hovedformålet med guiden er at forbedre mulighederne for private forbrugere og mindre virksomheder for nemt og ligetil at kunne indhente letforståelig information om klima og energi. Klima- og energiguiden vil endvidere bidrage til at øge gennemsigtigheden på energimarkederne.

Status for PSO ordningerne

PSO-omkostninger i 2008

Energistyrelsen har indhentet regnskabsoplysninger hos Energinet.dk om de ifølge elforsyningslovens §§ 8 og 9 afholdte udgifter til PSO. Fordelt på hovedområder har omkostningerne i 2008 været som vist i tabel 1-3, hvor der til sammenligning også er anført omkostningerne i 2005 til 2007.

	2005	2006	2007	2008
Miljøvenlig elproduktion	2.942	1.722	3.229	1.065
Forsyningssikkerhed	364	367	366	372
Forskning og udvikling mv.	172	155	153	175
I alt	3.478	2.244	3.749	1.612

PSO-omkostningerne til den miljøvenlige elproduktion opdelt i vind, biomasse mv. samt kraftvarme har overslagsmæssigt været som angivet i tabel 2.

	2005	2006	2007	2008
Vind	1.668	1.076	1.631	667
Biomasse mv.	368	245	419	228
Decentral kraftvarme	906	401	1.179	170

I alt	2.942	1.722	3.229	1.065
-------	-------	-------	-------	-------

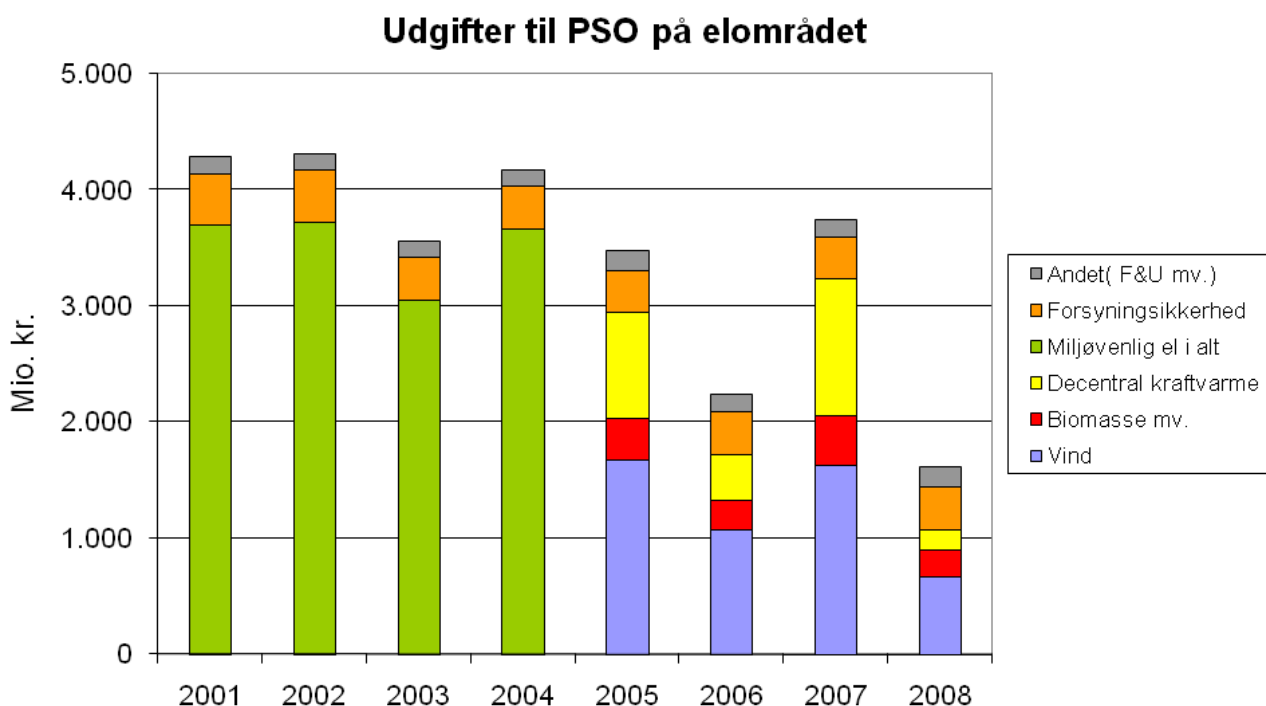
Forbrugernes PSO-omkostninger pr. købt kWh fås som de samlede omkostninger divideret med det samlede elkøb, som vist i tabel 3 og opdelt på de forskellige støtteområder. Værdierne er beregnet i forhold til et samlet elkøb på ca. 33 TWh.

Tabel 3 PSO-omkostninger i øre pr. købt kWh				
	2005	2006	2007	2008
Vind	5,1	3,3	4,9	2,0
Biomasse mv.	1,1	0,7	1,3	0,7
Decentral kraftvarme	2,7	1,2	3,6	0,5
Forsyningsikkerhed	1,1	1,1	1,1	1,1
Forskning og udvikling mv.	0,5	0,5	0,5	0,5
I alt	10,5	6,8	11,4	4,9

Udviklingen i PSO-omkostninger til miljøvenlig elproduktion

Støtten til den miljøvenlige elproduktion gives typisk som et pristillæg, der reguleres i forhold til markedsprisen, således at støtten reduceres, når markedsprisen stiger og omvendt. Overslagsmæssigt medfører denne regulering, at en stigning i markedsprisen på 1 øre/kWh giver et fald i PSO-betalingen for forbrugerne på 0,4-0,5 øre/kWh og omvendt. Sammenhængen er dog ikke konstant og afhænger bl.a. af niveauet for markedsprisen for el.

Elmarkedsprisen var omkring 18 øre/kWh højere i 2008 end i 2007. Det relativt store fald, der er i PSO-omkostningerne fra 2007 til 2008, jævnfør figur 1, skyldes for en stor dels vedkommende denne prisstigning. Desuden blev en del produktion af vedvarende energi i 2008 flyttet over på markedsvilkår uden tilskud.



Figur 1 Note: Støtte til den miljøvenlige elproduktion er opdelt fra 2005 efter bortfald af aftagepligten

Formålene med PSO-omkostningerne er nærmere fastlagt i elforsyningsloven.

Støtten til den miljøvenlige elproduktion fremgår af elforsyningslovens §§ 55-59 a. Omkostningerne afhænger derfor alene af de lovbestemte pristillæg, elproduktionen og markedsprisen.

Omkostninger til forsyningssikkerhed omfatter sikring af tilstedeværelse af en tilstrækkelig produktionskapacitet i det sammenhængende elforsyningssystem, jf. elforsyningslovens § 27 a, samt dækning af nødvendige meromkostninger i forbindelse med levering af el til elforbrugere tilsluttet et isoleret kollektivt elforsyningsnet, jf. elforsyningslovens § 28 a.

Støtte til forskning og udvikling omfatter støtte til miljøundersøgelser i forbindelse med havvindmøllerne på Horns Rev og Rødsand, samt tilskud til forskning, udvikling og demonstration vedrørende miljøvenlige elproduktionsteknologier, der administreres af Energinet.dk, og tilskud til forskning, udvikling og demonstration vedrørende effektiv anvendelse af el, der administreres af brancheforeningen af danske eldistributionsselskaber Dansk Energi – NET. Begge tilskudsordninger administreres efter regler fastlagt i bekendtgørelser i henhold til elforsyningsloven.

Øvrige forhold

Kommuners indberetninger om tilknyttede aktiviteter til aktiviteter efter elforsyningsloven

Med Lov nr. 503 af 17. juni 2008 om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning og lov om Energinet.dk (Kommunale hjemmelsbestemmelser, udnyttelse af energi på havet m.v.), blev der bl.a. vedtaget præciserende regler i elforsyningsloven vedrørende kommuners deltagelse på elforsyningsområdet. Efterfølgende er der udstedt en bekendtgørelse (nr. 1133 af 27. november 2008), der yderligere præciserer kommunernes adgang til at deltage i virksomhed tilknyttet til elforsyningsvirksomhed.

For at få et overblik over kommunernes deltagelse i tilknyttede aktiviteter blev det i Lov nr. 503 af 17. juni 2008 fastlagt, at kommunerne inden udgangen af 2008 skulle oplyse klima- og energiministeren herom. Energistyrelsen har sendt indberetningsskemaer ud til samtlige kommuner. 95 kommuner har indtil videre svaret, mens der udestår svar fra 3 kommuner. Indtil nu har 23 kommuner oplyst, at de deltager i tilknyttede aktiviteter, mens 72 oplyser, at de ikke deltager.

Energistyrelsen gennemgår indberetningerne med henblik på at sikre, at der alene er tale om aktiviteter indenfor rammerne af elforsyningslovens § 4, stk. 2 og ovennævnte bekendtgørelse.

Administration af kommuners indberetning og afgivelse af erklæring efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a

Kommunerne skal hvert år inden den 1. februar indberette størrelsen af vederlag eller udbetalte udbytter fra el- gas- og varmforsyningsvirksomheder. Indberetningen dokumenterer, dels om der er modtaget midler, som skal modregnes i bloktilskuddene, dels om optjente midler fra el-, naturgas- og varmforsyningsvirksomhed anvendes til andre aktiviteter. Hvis der ikke er modtaget sådanne midler fra forsyningsvirksomhederne, skal kommunerne afgive en erklæring om dette. Samtidig skal de afgive erklæring om, at der ikke er anvendt midler fra el-, naturgas- og varmforsyningsvirksomhed til vandforsyning, spildevand eller affaldshåndtering. Indberetningerne skal være forsynet med en revisorpåtegning, som sikkerhed for at der ikke er fejl i indberetningerne. Energi-

tilsynet modtager indberetninger og erklæringer og træffer afgørelse om, hvorvidt de eventuelt indberettede beløb kan godkendes, og hvorvidt tilsynet finder, at en kommune har anvendt optjente midler fra el-, naturgas- og varmforsyningsvirksomhed til andre aktiviteter. I givet fald fastsætter Energitilsynet dette beløbs størrelse. Senest 1. maj skal Energitilsynet meddele Indenrigs- og Socialministeriet, hvilke beløb der skal modregnes i bloktilskuddene. For 2008 udgør beløbet 1.862.239.427 kr.

Statens købepligt til regionale eltransmissionsnet og gasdistributionsnet

Den 10. august 2006 traf Transport- og Energiministeriet afgørelse om, at EnergiMidt Net Vest A/S i henhold til elforsyningslovens § 35 er forpligtet til at afstå sine ejerandele i Vestjyske Net 150 kV A/S til staten, svarende til 16,2 % af selskabets aktiekapital.

Ifølge § 35 respekterer staten dog andres forkøbsrettigheder stiftet før den 21. april 2004. I afgørelsen blev der lagt til grund, at der ikke bestod relevante forkøbsrettigheder stiftet før lovens skæringsdato den 21. april 2004.

Den 17. september 2008 modtog Klima- og Energiministeriet ansøgning om at genoptage afgørelsen fra flere af EnergiMidt Net Vest A/S' medaktionærer i Vestjyske Net 150 kV A/S. Ansøgerne gjorde for første gang forkøbsrettigheder gældende, der bestod før den 21. april 2004.

Oplysningen, at der består forkøbsrettigheder fra før den 21. april 2004, er en væsentlig ændring af det faktiske grundlag for den oprindelige afgørelse. Klima- og Energiministeriet har derfor genoptaget den oprindelige afgørelse og har revurderet sagen.

Den 6. januar 2009 har Klima- og Energiministeriet meddelt ansøgerne, at det accepteres, at der består forkøbsrettigheder til fordel for EnergiMidt Net Vest A/S' medaktionærer, og at der i forhold til EnergiMidt Net Vest A/S' aktieandel i Vestjyske Net 150 kV A/S ikke foreligger nogen afståelsesforpligtelse til staten, for så vidt medaktionærerne gør deres forkøbsrettigheder gældende. Det er blevet oplyst over for Energistyrelsen, at forkøbsrettighederne forventes udøvet.